

Årsrapport 2021 for Kompetansenettverket i palliasjon, for ressurssykepleiere i Ahus sitt opptaksområde.

Kort historikk og bakgrunn: Ressurssykepleier nettverket ble etablert i 2006. Det ble forankret i en samarbeidsavtale mellom Ahus og tilhørende kommuner/bydeler som sykehuset har lokal sykehusfunksjon for.

Utfordringer helt fra start, har vært forankring av nettverket på ledernivå, slik at ressurssykepleierne fikk avsatt tid til å utøve sin funksjon, samt delta på fagdager og samlinger i regi av nettverket. Dette medførte at nettverket eksisterte litt på siden av linjene i både 1. og 2. linjetjenesten, og dermed ble sårbart i forhold til stabilitet og forutsigbarhet. Noe av intensjonen bak en reetablering, var å sikre en sterkere forankring på ledernivå.

Høsten 2018 fikk nettverket godkjent mandat til å utarbeide forslag til ny samarbeidsavtale som regulerer nettverket, samt utarbeide struktur for etablering av lokalt nettverk.

Mandatet ble godkjent i «Samarbeidsutvalget» (SU) 6. september 2018.

Med reetableringen ble styringsgruppen lagt ned og arbeidsgruppen ble satt som øverste organ. Februar 2019, hadde vi første møte i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen ledes av representant fra Palliativt team, Ahus og er delt inn i 6 områder (se oversiktsbilde) med egne områdeledere.

Arbeidsgruppen har utarbeidet Funksjonsbeskrivelse, Kompetanse-, Strategi-, Handlingsplan og Retningslinje som regulerer samarbeid i kompetansenettverket om palliative kreftpasienter og andre alvorlig syke.

Retningslinjen for Kompetansenettverk for ressurssykepleiere mellom Akershus universitets sykehus HF (Ahus) og kommunene i opptaksområdet, ble godkjent i «Samarbeidsforum» (SF) og Samarbeidsutvalget (SU) september 2020. Med denne retningslinjen ble nettverket forankret på ledernivå i både Helseforetak og kommuner/bydeler tilhørende Ahus sitt opptaksområde, og er førende for arbeidsgruppens funksjon.

Nettverkets intensjon/ formål

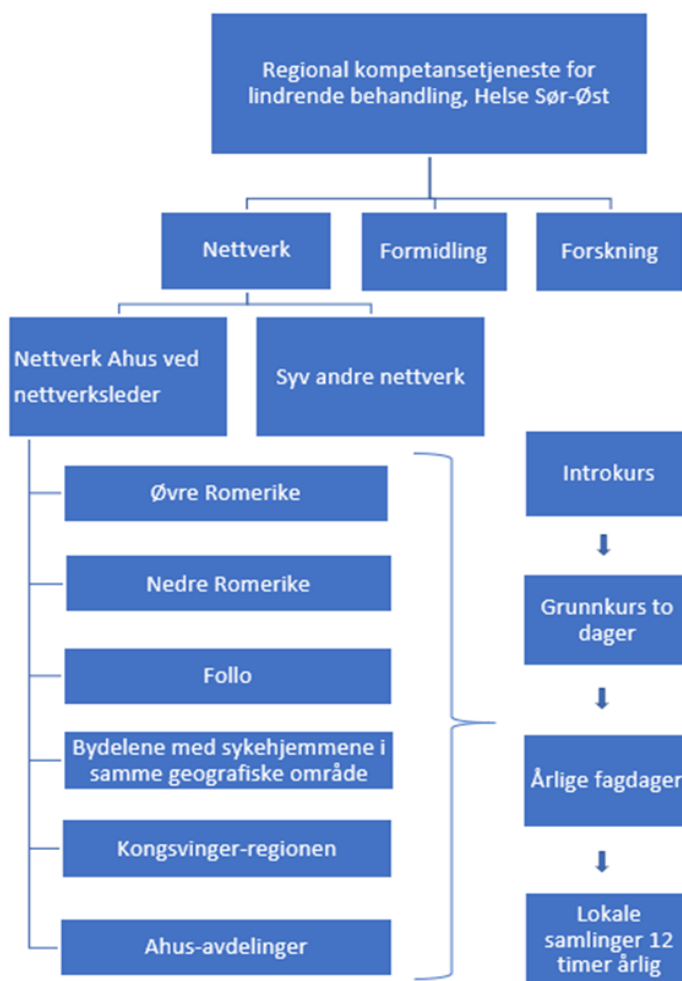
Nettverket skal arbeide for å bygge opp og spre kompetanse i palliasjon og kreftomsorg, samt å bedre samhandling mellom sykehus og kommuner/bydeler/sykehjem i samme område for at pasientene og deres pårørende skal oppleve best mulig trygghet, kontinuitet, tett oppfølging og god symptomlindring.

Kompetansenettverket arbeider etter føringer fra:

- Retningslinje, handlingsplan, strategi og kompetanseplan for Kompetansenettverket i palliasjon i Ahus opptaksområde. I tillegg har vi Funksjonsbeskrivelsen som ressurssykepleier og leder har signert på.
- Helsedirektoratet: Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen (2019)

- Helse- og omsorgsdepartementet: Meld. St. 24 (2019-2020) Lindrende behandling og omsorg
- Helse- og omsorgsdepartementet. NOU 2017: 16. På liv og død – Palliasjon til alvorlig syke og døende.
- Helse- og omsorgsdepartementet: Leve med kreft. Nasjonal kreftstrategi 2018-2022
- Lov om spesialisthelsetjeneste m. m §2-1e
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m. m §6-2 nr 2,5,6

Oversiktsbilde over Kompetansenettverket:

Arbeidsgruppen har:

- Jobbet ut ifra føringer i Retningslinjen som regulerer nettverket, i tillegg til Strategi, Handling- og Kompetanseplan
- Sendt ut Funksjonsbeskrivelse for signering til nye ressursykepleier og deres leder

- Funksjonsbeskrivelsene som kommer inn blir signert og lagret i P360
- Hatt fire møter i 2021
- Sendt ut link til You Tube filmene med tre-dagers introduksjonskurs / grunnkurs til nye ressurspsykepleiere og deres ledere
- Opprettholdt egne møter for områdeledere og USHT / Sykehjemsetaten
- Hatt fire samlinger for ressurspsykepleiere i hvert område 2021
- Skrevet årsrapport ut fra Handlingsplanen for 2021
- Oppdatert hjemmesiden vår på Kompetanebroen.no

Medlemmer i arbeidsgruppen pr 31.12.2021:

Leder:

Anette Skurdal Botnen, Palliativt team Ahus.

Vanlige medlemmer:

Ellen Bjerkeset, Regional kompetansetjeneste i lindrende behandling (KLB), Helse Sør-Øst

Hege Berntzen, USHT Viken-Akershus

Åsa Serholt Jensen, USHT Innlandet- Hamar

Solrun Merete Tjøstheim, Sykehjemsetaten (SYE) i Oslo

Siv Ødegård, Enhet for lindrende behandling (ELB) Skedsmotun

Vibeche Fahsing, Kreftforeningen

Adelheid Hummelvoll Hillestad, Lovisenberg Diakonale Høgskole

Områdeledere:

Bente Karstensen, Palliativt team Ahus

Siri Vimo Garner, Bydelene i Oslo

Mona Lyngdal, Follo

Aina Lilleberg, Nedre Romerike (NR)

Anne Nordheim, Øvre Romerike (ØR)

Gunn Kristin Broen Larsen, Kongsvinger

Linda Mari Lysen, Kongsvinger sykehuset, Palliativt team (deltar kun på områdesamlinger og fagdag. Informeres om arbeidsgruppen via møtereferat).

- Disse har gått ut av arbeidsgruppen i løpet av 2021: Kathrine Brenne, Palliativ sengepost Ahus. Inger Anne Bardseth, Bydelene i Oslo. Karoline Skedsmo, Lovisenberg Diakonale Høgskole. Monica Albrigtsen Aaserud, Øvre Romerike. Reidun Hov USHT Innlandet – Hamar.
Torill Tuft, Statsforvalteren i Viken (informeres om arbeidsgruppens arbeid via møtereferat / årsrapport).

Nettverksets aktiviteter i 2021:

I utgangen av 2021 var vi 202 ressurspsykepleiere i opptaksområdet (ca samme antallet 2020). På grunn av at det i økende grad blir pasienter med palliative behov som bor i omsorgsboliger, inviterte vi i 2021 vernepleiere til å delta i nettverket. Dette for å øke kompetansen til helsepersonell der pasientene bor og dermed unngå at pasienten må flytte/ må forholde seg til så mange nye helsepersonell. En vernepleier deltar i dag i nettverket.

Ahus opptaksområde har vært hardt rammet av koronasmitte, dette har vanskeliggjort endel av arbeidet. Tross disse vanskene har vi klart å holde nettverket i gang, rekruttert nye ressurspsykepleiere, tilbudt digitalt introduksjonskurs/grunnkurs og arrangert 4 lokale områdesamlinger. Etter områdesamlinger sender vi ut Mentimeter eller at vi evaluerer muntlig, slik at deltagerne kan få gitt tilbakemelding og vi har mulighet til å forbedre oss.

Felles fagdag ble avholdt som hybrid løsning den 26/10 på Ahus i store auditoriet. Litt over 100 personer deltok fysisk, og også mange deltok digitalt. Både lokalt, men også fra andre steder i landet. Tema for dagen var: *Stortingsmelding 24 (2019-2020) "Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve"*. Denne dagen hadde vi fokus på: «Sammenheng, verdighet og gode systemer».

Fokusområder i lokale samlinger:

Bydelene/Ahus:

16/2: Barn, barnebarn og oldebarn som pårørende v/ Tove Bergh

Ernæring til palliative pasienter v/ Kristine Nordkvelle

Hvordan jobber ernæringsfysiolog fra Sykehjemmetaten ut mot sykehjemmene v/ Helene Kjølledal Eide

27/4: Intimitet og nærhet v/Bente Baklund Lovisenberg Livshjelpsen

Likeverd og migrasjonshelse til palliative pasienter og pårørende v/Kristil Haraldstad Ahus

3/9: Forhåndssamtaler: det faglige grunnlaget for forhåndssamtaler, refleksjon, dialog og implementering v/ Åsa Johanna Karin Serholt Jensen fra USHT Innlandet- Hedmark

Hvordan gir vi smertestillende og gir vi nok? Refleksjon i smågrupper.

13/12: Pasient-case fra Alna rundt tema hjemmedød. v/Siri Kreftkoordinator Alna bydel
Pårørendearbeid ved Fransiskushjelpen v/ Krishna
CSNAT V/ Kathrine Brenne Ahus

Follo:

8/2: Didaktisk relasjonsmodell v/ Sidsel Tveiten

Covid-19 og palliasjon ved Kristian Selnes, Høyås bo- og rehabiliteringssenter, Nordre Follo

5/5: Coaching opp mot det å være ressurspl / coache seg selv og andre. Hvordan skal de nå målene de setter seg osv? v/Sidsel Tveiten

21/9: Hvordan tørre å gi det som legen har ordinert v/lege Øyvind Ropstad, Lege Nordre Follo.

Palliasjon til personer med demens v/lege Øyvind Ropstad, Lege Nordre Follo.

16/11: Foredrag om Håp v/ Vibeke Lohne, Professor Oslo Met

Den palliative pasienten med KOLS v/ Hanne Rosseland Kvåle, Lungesykepleier Akershus universitetssykehus.

Kongsvinger:

9/3: Ethiske utfordringer hos pasienter i terminal fase v/ Morten Magelssen Senter for medisinsk etikk (SME) (Når er nok nok? Ernæring og væske? Samarbeid med pårørende når pasienten ikke lenger kan uttrykke seg. Hvordan kan vi forebygge uoverensstemmelser og konflikter? Hvordan kan KEK bidra? Etisk refleksjon SME skjema).

Hva skal man gi av smertestillende? Hvordan tørre og gi det som trengs v/ spes.spl Linda Mari Lysen og dr Maria Clausen på Palliativt team Kongsvinger.

20/5: Barn og ungdom som pårørende v/ Tove Bergh fra Ahus

Avansert hjemmesykehus for barn v / Sigrun Sveinbjørnsdottir fra Ahus

9/9: Mange pasienter lurer på hvor lenge de kan leve med sin palliative sykdom og har visse forventninger, dette stemmer ikke alltid. Hvordan kan man snakke med pasientene om dette? v/ onkolog Hilde Presterud Ødegård på Ahus.

16/12: Seksualitet og intimitet v/ Reidun Hov USHT Innlandet /Hamar og Gunn Kristin kreftkoordinator Sør-Odal

Smertelindring av pasienter som er rusmisbrukere/ tidligere rusmisbrukere – i palliativ fase v/ dr Olav Magnus Fredheim PALA, Ahus

Øvre Romerike:

22/3: Barn, barnebarn og oldebarn som pårørende v/Tove Bergh

Ernæring til palliative pasienter v/ ernæringsfysiolog Elise Husevåg

25/5: Beslutningsprosesser og behandlingsavklaringer v/ Sandra Jahr Svendsen, kreftkoordinator Lillestrøm kommune.

30/9: Forhåndssamtaler: det faglige grunnlaget for forhåndssamtaler, refleksjon, dialog og implementering v/ Åsa Johanna Karin Serholt Jensen fra USHT Innlandet- Hedmark

Nes sykehjem v/ Marianne med flere, forteller hvordan de har gjennomført undervisning intro/grunnkurs.

23/11: Palliasjon/smertelindring til rusmisbrukere/tidligere rusmisbrukere ved dr Olav Magnus Fredheim PALA, Ahus.

Praktisk forbedringsarbeid i Ullensaker ved Miljana Kljajic

Nedre Romerike:

18/2: Behandlingsavklaring: hva det er, nyanser innenfor det, og hvilken rolle vi som spl/annet helsepersonell opp mot dette. v/ Kreftkoordinator i Lillestrøm kommune Sandra Jahr Svendsen

27/5: Implementering av forhåndssamtaler-refleksjon v/ Åsa Serholt Jensen. Metode for planlegging av undervisning v/ Hege Berntzen og Aina Lilleberg.

13/9: Palliasjon i et flerkulturelt perspektiv v/ Professor emeritus Ingrid Hansen.

9/12: Ernæring til palliative pasienter v/ Kristine Nordkvelle ernæringsfysiolog.

Hvordan vi lærer videre og kvalitetsarbeid v/ Karoline Skedsmo høyskolelektor fra Oslo Met

Måloppnåelse av handlingsplan for 2020-2021:

1. Pasient- og pårørendearbeid:

«Pasientens helsetjeneste», «Brukeren i sentrum» og «Hva er viktig for deg som gjennomgående visjon:

Vi har hatt opplæring i forhåndssamtaler i grunnkurset. I 2021 har vi hatt forhåndssamtaler som fokus på områdesamlinger på NR, ØR og Bydelene/Ahus (Follo hadde det i 2020 og Kongsvinger vil ha dette i 2022).

Det er også delt case i samlingene. Vi har hatt fokus på brukerperspektiv og hadde presentasjon av Kreftforeningen ang. brukerutvalg, Fransiskushjelpen og andre palliative tilbud i opptaksområdet ble presentert på introkurset. Fransiskushjelpen hadde innlegg om «påførende arbeid» for Bydelene/Ahus og Kreftforeningen hadde innlegg på fagdagen vår i oktober.

Plan for 2022:

Jobbe videre med systematisk forbedringsarbeid, dele flere case og bruke forbedringsmetodikk og etisk refleksjon som metode.

2. Kompetanse:

Nettverket har kompetansestrategi med systematisk opplæring for alle ressurssykepleiere:

I 2020 gjorde vi video-opptak av introduksjons- og grunnkurs (totalt tre hele dager) for ressurssykepleiere og en halv dag for deres ledere. Dette er sendt ut til alle ressurssykepleierne og deres ledere i 2020. Nye ressurssykepleiere og deres ledere får tilsendt informasjon og link til dette digitale kurset fortløpende når de melder seg inn i nettverket. Vi får tilbakemeldinger om at kurset er nyttig. NSF har godkjent det digitale kurset som tellende til klinisk stige, godkjenningen er gyldig fram til sommeren 2022.

Ressurssykepleierne anbefales å ta det Digitale læringsløp i lindrende behandling som er tilgjengelig på Kompetansebroen.no under tema lindring. Det anbefales også å bruke læringsløpet i undervisning.

Vi har hatt fire områdesamlinger i hvert av de lokale områdene i nettverket, flest digitale pga pandemien, men også noen fysiske når det har vært tillatt.

Satsningsområde for 2022:

Fokusere på bruk av refleksjon /etisk refleksjon og «det å lære videre» i lokale samlinger.

Vi oppfordrer ressurssykepleierne til å komme med ønsker, slik at vi kan tilpasse undervisningen på samlingene både til planverket, men også så langt det lar seg gjøre til den enkeltes behov.

Planene i Kompetansenettverket sikrer at nettverket følger opp og samarbeider med lokale områdeledere:

Det har vært jevnlig dialog mellom områdeledere, leder i Kompetansenettverket og USHT/Sykehjemsetaten. Leder for Kompetansenettverket har sammen med USHT Innlandet (Hedmark) og Viken (Akershus) og Sykehjemsetaten og områdeledere, etablert egne arbeidsmøter. Første møte ble satt til januar 2021. Tanken er å ha disse møtene x 2 pr år.

Satsningsområde 2022:

Jobbe videre med å fordele arbeidsoppgaver mellom leder, områdeleder og USHT/Sykehjemsetaten.

Etisk refleksjon er del av alle fagdager og lokale områdesamlinger:

Dette har vi hatt fokus på, gjennom å benytte etisk refleksjon som metode på områdesamlinger, og vil videreføres i 2022.

Kontinuerlig forbedringsarbeid er del av alle fagdager og lokale områdesamlinger:

Vi ønsker å jobbe mere med at forbedringsmetodikk benyttes (enkle metoder) Det gis opplæring ut fra den enkelte lokale nettverksgruppes behov.

Nettverket legger til rette for hospitering som metode for kompetanseutvikling:

Arbeidsgruppen har startet arbeidet med å se på hvordan man kan få til hospitering best mulig. Det er satt i gang en mindre gruppe som jobber med en plan for hospiteringsarbeidet, men hospiteringen generelt må avventes pga. smittevern hensyn.

Satsningsområde 2022: Gruppen jobber videre med hospiteringsarbeidet, da vi tenker dette er veldig nyttig form for læring og knytte kontakt.

3. Organisasjon og drift av nettverket

Nettverket forankres i retningslinje

Retningslinjen for Kompetansenettverk for ressurspsykepleiere mellom Akershus universitets sykehus HF (Ahus) og kommunene i opptaksområdet, ble ferdigstilt i 2020 etter samarbeid med Avdeling for Samhandling på Ahus. Retningslinjen er satt til revidering i 2022. Denne ligger ute under samarbeidsavtaler på Kompetansebroen, men også på vår egen nettside. [Kompetansenettverk i palliasjon, Ahus opptaksområde - Kompetansebroen Kompetansebroen](#)

Nettverket har godkjent Strategi-, Handling- og Kompetanseplan, samt Funksjonsbeskrivelse for ressurspsykepleiere

Planene ble laget i 2020, godkjent og distribuert til ressurspsykepleiere og deres leder. Disse planene ble på nytt gått igjennom i 2021 og godkjent av arbeidsgruppen. Disse vil bli gjennomgått årlig. Alle disse planene ligger nå på vår nettside på Kompetansebroen, åpent for alle.

Nettverket har nye funksjonsbeskrivelser med underskrift av alle ressurspsykepleiere og deres ledere

Vi benytter samme funksjonsbeskrivelse som ble godkjent i arbeidsgruppen i 2019. Denne skal signeres av nye ressurspsykepleiere og nærmeste leder når de melder seg inn. Dette for å vise at de er kjent med nettverkets formål og planer, og har forstått hva deltagelse av nettverket innebærer av forpliktelser. Vi mangler noen signerte funksjonsbeskrivelser, og dette følges opp av nettverksleder. Arbeidet med funksjonsbeskrivelser er et kontinuerlig arbeid.

Nettverket har oppdaterte navnelister

Leder har ansvar for navnelister over ressurspsykepleiere og deres leder, listene er av personvern hensyn lagret i P360 på Ahus (med § unntatt offentligheten).

Lokalt nettverk er startet opp i alle områder

Vi har markedsført nettverket på Kompetansebroen.no, samlinger sender vi ut på mail. Det er også opprettet Face Book grupper for noen av de enkelte områdene.

Vi har gjennomført planlagte samlinger og funnet tema som enten vi eller ressurspsykepleierne har ønsket.

Hva vi velger som tema på samlinger blir hele tiden sjekket opp mot planene våre. Vi har ikke laget årshjul, men så lenge vi fortløpende hele tiden sjekker hva vi har gjort og hva vi mangler så føler vi at det fungerer godt nok.

Det er ønskelig å forsøke å sette datoer for samlinger ca. ett år frem i tid, men det har vært litt vanskelig å få til.

Vi håper at vi i løpet av 2022 skal kunne iverksette fysiske samlinger.

Vi får mange gode tilbakemeldinger på om at ressurspsykepleierne synes det er nyttig med påfyll og at de selv med pandemi i større og mindre grad har klart å starte med å ha noe undervisning på sin egen arbeidsplass.

4. Ledelsesforankring

Nettverket er synlig og kjent, og har ressurspsykepleiere fra de aller fleste avdelinger/soner i alle kommuner/bydeler/sykehjem

Vi informerer generelt via mail, har oppdatert nettside, sender ut nyhetsbrev sommer/jul og videresender nyhetsbrev fra KLB eller annet aktuelt, som sendes leder for nettverket.

Bidra til at flest mulig ledere deltar på introduksjonsdager for nye ressurspsykepleiereda.

Da kurset ble digitalt, vet vi ikke hvor mange ledere som har tatt kurset, men alle ledere er oppfordret til å ta det, dette blir også viktig videre. Alle ledere er informert om kurset via mail. Jobber for å få til et digitalt informasjonsmøte for ledere i 2022.

5. Samhandling

Det legges til rette for gode pasientforløp på tvers av kommune/bydel/sykehjem/helseforetak og på tvers av yrkesgrupper

Vi jobber for at avdelinger/kommuner/bydeler/sykehjem skal samarbeider best mulig rundt pasientforløp. Vi jobber ut fra nasjonale faglige råd. Vi har også snakket om forbedringsmetodikk og hatt undervisning om etisk refleksjon som metode i noen av områdene, dette er et kontinuerlig arbeid det vil jobbes videre med,

Nettverket ønsker å bidrar til økt bruk av individuell plan. Dette har det vært fokus på IP via introkurs/grunnkurs.

Lokale nettverk bidrar til å øke bruken av IP med erfaringsdeling, gjerne med utgangspunkt i case; hvordan fungerte dette, hva kunne vært gjort annerledes, dette skal det jobbes videre med.

Andre punkter:

Økonomi:

- I 2021 hadde vi igjen midler fra Bundistiftelsen som vi søkte om i 2020 og fikk i tillegg 10.000 kr fra Kreftforeningen, slik at vi klarte å gjennomføre den årlige felles fagdagen gratis.
- Nettverket er helt avhengig av å søke midler, vi får ikke penger over budsjett. Det er arbeidsgruppen som er ansvarlig for å søke for å kunne gjennomføre arrangementer så rimelig som mulig og evt. gratis.
- Vi har ordnet egen prosjektkonto hvor pengene vi har mottatt settes inn og økonomi avdelingen på Ahus fører regnskap over kontoen.
- Det er ingen økonomisk uttelling av å sitte i nettverket eller arbeidsgruppen, nettverket driftes på dugnads vis.

Samarbeid med andre nettverk:

Leder av nettverket, områdeleder for Bydelene og områdeleder for Follo deltok på KLB sin ledelsessamling for kompetansenettverkene i Helse Sør-Øst. I tillegg har leder for nettverket kontakt med Oslo nettverket via felles møter med Sykehjemsetaten i Oslo. Ved behov for rådgøring og erfaringsutveksling har leder kontakt med andre kompetansenettverk i regionen.

Denne rapporten sendes ut til alle ressurspsykepleiere med ledere, samt andre samarbeidspartnere.

Referent: Anette Skurdal Botnen for arbeidsgruppen september 2022